

PM 2012:59 RVI (Dnr 001-250/2012)

Genomförande av Industriutsläppsdirektivet och betänkandet Bättre miljö – minskade utsläpp (SOU 2011:86)

Remiss från Miljödepartementet

Remisstid 30 april 2012

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Som svar på remissen "Bättre miljö - minskade utsläpp" hänvisas till denna promemoria.
2. Beslutet i ärendet justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Per Ankersjö anför följande.

Ärendet

Betänkandet lämnar förslag på hur industriutsläppsdirektivet (IED) ska implementeras i svensk lagstiftning. Bakgrunden är de förändringar som det nya direktivet för med sig. I korthet rör direktivet industrianläggningarnas drift och tillståndsgivande och anger att alla lämpliga förebyggande åtgärder ska vidtas för att undvika föroreningar, särskilt genom att använda bästa tillgängliga teknik, på engelska "best available techniques" BAT. Avgörandet kring vad som är bästa tillgängliga teknik presenteras i så kallade BAT-slutsatser och dessa utgör ett mer obligatoriskt underlag för tillståndsprövningen i och med detta nya direktiv.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, miljö- och hälsoskyddsnämnden och AB Fortum Värme.

Av dessa har miljö- och hälsoskyddsnämnden svarat i form av ett kontorsyttrande och AB Fortum Värme har valt att inte svara på remissen.

Stadsledningskontoret delar utredningens slutsatser att det nya direktivet kommer att innebära en ökad arbetsbelastning för kommunen i dess roll som tillsynsmyndighet. Utredningen saknar dock en mer uttömmande granskning kring de samhällsekonomiska konsekvenserna av den föreslagna implementeringen av direktivet, särskilt för kommunernas del. Stadsledningskontoret motsätter sig den föreslagna lagändringen om utökad klagorätt för miljöorganisationer. Det är oklart om utredningen föreslår det som en konsekvens av en lagteknisk otydlighet om vissa beslut rör tillsyn eller tillstånd, eller om förslaget bottnar i att värna om en öppen demokratisk process. Det finns skäl att ifrågasätta utredningens bedömning att det inte är troligt att det skulle bli en dramatisk ökning av antalet mål med anledning av den nu föreslagna utvidgningen.

Miljöförvaltningen anser att genomförandet av industriutsläppsdirektivet (IED) kommer att medföra krav på kompetensutveckling för tillsynsmyndigheterna. Implementeringen kommer att medföra ett större krav på tekniskt kunnande hos tillsynsmyndigheten. Detta kan särskilt innebära problem för mindre kommuner som har tagit över tillsynsansvar för stora anläggningar från länsstyrelsen. Staten bör ha en beredskap för detta.

Vidare anser miljöförvaltningen att det är av central betydelse att Europeiska IPPC-byrån i Sevilla har en förankring i de lokala tillsynsmyndigheterna och att det är viktigt att Naturvårdsverket tar fram en tydlig vägledning och sammanfattning av dokumenten med särskild inriktning på svenska förhållanden när ett nytt BAT-dokument (som kan omfatta 1000-tals sidor) har publicerats.

Enligt miljöförvaltningen är det även oroande att utredningen inte närmare har analyserat konsekvenserna av sitt eget mycket vittgående förslag om en utökning av miljöorganisationers talerätt. Tillsynsbeslut omfattar tusentals beslut av mycket olika karaktär till såväl storlek som innehåll. Det kan leda till en helt orimlig belastning för såväl tillsynsmyndigheter som överinstanser – särskilt som de kommunala tillsynsmyndigheternas handläggning av överklagade ärenden är skattefinansierad.

Mina synpunkter

Att begränsa industriutsläppen i Europa är en förutsättning för att vi ska nå våra klimatmål. Jag ställer mig därför, liksom stadsledningskontoret och miljöförvaltningen, positiv till de föreslagna ändringarna, med några allvarliga undantag.

Det är bra att IED är flexibelt i den mening att det endast anger miniminormer samtidigt som det upplåter åt medlemsstaternas berörda myndigheter att avgöra hur bestämmelserna ska införlivas i den nationella lagstiftningen. Ett huvudproblem som genomsyrar delar av industriutsläppsdirektivet är dock en bristande tydlighet om att de föreslagna bestämmelserna endast är tillämpliga på IED-anläggningar, vilket stadsledningskontoret och miljöförvaltningen också påpekar. Detta gäller förslag på ändring av 2 kap 7 § i miljöbalken, införande av ny bestämmelse i 16 kap 5 § miljöbalken samt 16 kap 13 § i miljöbalken, om miljöorganisationers utökade talerätt.

Denna odefinierade utökning av miljöorganisationers talerätt är enligt min mening särskilt bekymrande. Som det är skrivet nu får miljöorganisationer rätt att överklaga alla tillsynsbeslut vilka omfattar tusentals avgöranden av olika karaktär, storlek och innehåll. Detta kan, precis som remissinstanserna påpekar, leda till en fullkomligt orimlig belastning på tillsynsmyndigheter och överinstanser. Miljöorganisationerna ges i detta fall en särställning med en mycket omfattande överklaganderätt vars potentiellt långtgående samhällsekonomiska konsekvenser inte har granskats tillräckligt. I likhet med remissinstanserna motsätter jag mig därför den föreslagna ändringen om utökad klagorätt.

Förutom detta anser jag att det är väldigt viktigt att Naturvårdsverket ansvarar för att ta fram en tydlig vägledning när det kommer nya BAT-dokument eftersom dessa tenderar att vara väldigt omfattande och många svenska kommuner, särskilt mindre sådana, saknar kompetens och kapacitet att sätta sig in i och förstå dessa på egen hand.

I likhet med miljöförvaltningen tycker jag också att det ska framgå tydligare vilka regler och krav som gäller för verksamheter som vill genomföra miljömässiga för-

bättringar utan krav på att de behöver söka ett nytt tillstånd. Det ska vara så enkelt som möjligt att minska sin klimatpåverkan.

Det är även viktigt att konsekvenserna av de kommunala tillsynsmyndigheternas ökade kostnader analyseras. IED medför krav på både kompetensutveckling och fler tillsynstimmar vilket aktualiserar frågan om att tillsynsavgifter ska kunna tas ut vid alla typer av miljötillstånd – inte minst mot bakgrund av att kommuner inte har möjlighet att ta ut en avgift vid tillståndsprövning i dagsläget.

Över huvud taget bör implementeringen av IED-direktivet genomföras utifrån utgångspunkten att miljöförbättrande åtgärder i de aktuella anläggningarna förenklas och att belastningen på tillsynsmyndigheter och domstolar minimeras. Detta inkluderar naturligtvis att inte utöka klaganderätten. När EU-direktiv möter svensk lagstiftning på miljöområdet är det viktigt att konsekvenserna blir jämförbara med övriga EU-länders ur konkurrenssynpunkt.

I övrigt hänvisar jag till de mer ingående problematiseringar och lösningsförslag som presenteras i stadsledningskontorets och miljöförvaltningens respektive tjänsteutlåtanden.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Som svar på remissen ”Bättre miljö - minskade utsläpp” hänvisas till denna promemoria.
2. Beslutet i ärendet justeras omedelbart.

Stockholm den 18 april 2012

PER ANKERSJÖ

Bilaga

Genomförande av Industriutsläppsdirektivet och betänkandet Bättre miljö - minskade utsläpp (SOU 2011:86), sammanfattning

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet *Daniel Helldén* (MP) enligt följande.

Jag föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta att

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar att som svar på remissen anför följande

Sverige har i Århuskonventionen accepterat principen att miljöorganisationer kan företräda allmänheten i miljötillsynsfrågor och de svenska miljöorganisationerna har använt sig av denna möjlighet på ett ansvarsfullt sätt. Därför stödjer vi utredningens förslag att utvidga miljöorganisationernas talerätt till fler ärenden. Detta är avgörande för att Sverige ska kunna leva upp till kraven på rättslig prövning som ställs i Århuskonventionen och IED. Miljöorganisationerna bidrar med kunskap som leder till förbättrad kvalitet i domstolars och myndigheters beslutsunderlag.

Kommunstyrelsen

Reservation anfördes av *Åsa Jernberg* och *Stefan Nilsson* (båda MP) med hänvisning till reservationen av (MP) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av *Ann-Margarethe Livh* (V) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen besluta att

1. Att delvis instämma i förslaget till remissvar
2. Därutöver anföras

I stort delar vi synpunkterna som framkommit i Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande. Vi delar däremot inte borgarrådets synpunkter att säga nej till en utökat klagorätt för bl.a. miljöorganisationer. Vi tycker tvärtom att det är bra med en utökat klagorätt. Möjligtvis bör talerätten begränsas i viss mån. Detta borde utredas närmare precis som uttryckts i miljöförvaltningens tjänsteutlåtande.

ÄRENDET

Betänkandet lämnar förslag på hur industriutsläppsdirektivet ska implementeras i svensk lagstiftning. Bakgrunden är de förändringar som det nya direktivet för med sig. I korthet rör direktivet industrianläggningarnas drift och tillståndsgivande och anger att alla lämpliga förebyggande åtgärder skall vidtas för att undvika föroreningar, särskilt genom att använda bästa tillgängliga teknik, på engelska "best available techniques" BAT. Avgörandet kring vad som är bästa tillgängliga teknik presenteras i så kallade BAT-slutsatser och dessa utgör ett mer obligatoriskt underlag för tillståndsprövningen i och med detta nya direktiv.

Direktivet innebär att tillståndsvillkoren ska ses över regelbundet och utredningen påvisar att denna omprövningsprocess kommer att sätta det svenska miljöprövnings-systemet under hård press. Direktivet innebär striktare tidskrav på översyn, kontroll och tillsyn samt omprövning som utlöses av offentliggörandet av nya BAT-slutsatser.

Förslaget innebär att ett nytt översyns- och omprövningssystem för industriella verksamheter som omfattas av direktivet. Huvudtanken är att processen delas upp i två delar, en översynsdel och en omprövningsdel. Ansvar mellan myndigheter och verksamhetsutövare delas upp på ett nytt sätt jämfört med idag. Enligt förslaget införs en ny industriutsläppsförordning och vissa bestämmelser i miljöbalken förs in eller ändras. Tidsgränser för handläggningen införs för att tidskravet i direktivet ska kunna uppfyllas. Utredningens förslag bygger huvudsakligen på bestämmelserna i industriutsläppsdirektivet som Sverige har skyldighet att genomföra i svensk rätt.

Utredningen anger att en konsekvens av direktivet och de föreslagna svenska författningsbestämmelserna är att arbetsbördan för tillsynsmyndigheterna, kommunerna och länsstyrelserna, kommer att öka väsentligt och att direktivet medför ett ökat kompetenskrav hos dem. Arbetsinsatserna rör bl.a. information till berörda verksamhetsutövare om deras skyldighet att inkomma med underlag, att göra en översyn av verksamhetsutövarnas tillståndsvillkor och besluta om omprövning krävs eller inte samt hantering avseende överklaganden. De nya reglerna innebär alltså nya och utökade uppgifter för de kommunala tillsynsmyndigheterna. I Stockholm finns 11 anläggningar som omfattas av direktivet och miljö- och hälsoskyddsnämnden bedriver tillsyn över dessa.

Miljöorganisationer har enligt dagens bestämmelser under vissa förutsättningar rätt att överklaga vissa domar och beslut enligt miljöbalken, bl.a. tillstånd, godkännande och dispens. Rätten för miljöorganisationer att överklaga tillsynsbeslut är begränsad. Utredningen föreslår att miljöorganisationer ska tillerkännas rätt att överklaga *alla* tillsynsbeslut. Detta medför en ändring av 16 kap. 13 § miljöbalken. Förslaget om utvidgad talerätt för miljöorganisationer kan enligt utredningen leda till en viss ökning av antalet mål hos prövningsmyndigheterna.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, miljö- och hälsoskyddsnämnden och AB Fortum Värme.

Av dessa har miljö- och hälsoskyddsnämnden svarat i form av ett kontorsyttrande och AB Fortum Värme har valt att inte svara på remissen.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 21 mars 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret delar utredningens slutsatser kring att det nya direktivet kommer att innebära en ökad arbetsbelastning för kommunen i dess roll som tillsynsmyndighet. Utredningen saknar dock en mer uttömmande granskning kring de samhällsekonomiska konsekvenserna av den föreslagna implementeringen av direktivet, särskilt för kommunernas del. För Miljö- och hälsoskyddsnämndens del skulle t ex en taxehöjning kunna bli aktuell för att täcka de ökade kostnader som förslaget väntas innebära.

Stadsledningskontoret motsätter sig den föreslagna lagändringen om utökad klagorätt för miljöorganisationer. Det är oklart om utredningen föreslår det som en konsekvens av en lagteknisk otydlighet om vissa beslut rör tillsyn eller tillstånd, eller om förslaget bottnar i att värna om en öppen demokratisk process. Stadsledningskontoret konstaterar att den nu gällande bestämmelsen i 16 kap. 13 § miljöbalken om miljöorganisationers talerätt endast varit ikraft sedan den 2 maj 2011. Det finns skäl att ifrågasätta utredningens bedömning att det inte är troligt att det skulle bli en dramatisk ökning av antalet mål med anledning av den nu föreslagna utvidgningen. Stadsledningskontoret ansluter sig i denna del till den uppfattning som experterna Ulrik Johansson mfl ger uttryck för i sina särskilda yttranden. Förslaget om utökad talerätt går utöver vad som följer av direktivet. Lagändringen skulle innebära att miljöorganisationerna får en särställning med en mycket omfattande överklaganderätt som i princip omfattar alla tillsynssituationer. Att införa en sådan lagändring utan närmare analys av konsekvenserna är anmärkningsvärt. Överklaganderätten bör begränsas till vad som följer av direktivet.

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 13 mars 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Generellt anser förvaltningen att båda utredningarna är väl utförda och att förslagen på genomförande av IED är väl genomarbetade. Förvaltningen har dock några viktiga synpunkter och invändningar, vilka behandlas i det följande.

Förslag på ändring av 2 kap 7 § miljöbalken

Enligt 2 kap 7 § första stycket miljöbalken gäller kraven i 2-5 §§ och 6 § första stycket i den utsträckning det inte kan anses orimligt att uppfylla dem. Vid denna bedömning ska särskild hänsyn tas till nyttan av skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått jämfört med kostnaderna för sådana åtgärder. *Utredningen föreslår nu* att ett nytt fjärde stycke införs enligt vilket, trots vad som sägs i första stycket, högre begränsningsvärden för utsläpp inte får fastställas än vad som följer av art. 15 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU av den 24 november 2010 om industriutsläpp (samordnande åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar).

Förvaltningens synpunkter

Bestämmelsen bör enligt förvaltningen förtydligas så att det tydligt framgår att bestämmelsen endast är tillämplig på IED - anläggningar. Även om detta kan sägas följa av IED - direktivet kan bestämmelsen uppfattas som att den är tillämplig vid alla avvägningar som ska göras enligt 2 kap 7 § första stycket miljöbalken. Ett klagörande bör därför ske.

Införande av ny bestämmelse i 16 kap 5 § miljöbalken

Utredningen föreslår införande av en ny bestämmelse i 16 kap 5 § miljöbalken. Bestämmelsen innebär att hänsyn ska tas till slutsatserna i BAT-referensdokumenten som har utfärdats med stöd av IED vid prövning av miljöfarlig verksamhet. Bestämmelsen utgör en kodifiering av vad som redan nu anses gälla vid prövning av anläggningar som omfattas av

IPPC-direktivet.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen gör samma bedömning när det gäller utformningen av 16 kap 5 § miljöbalken som ovan angående 2 kap 7 § fjärde stycket miljöbalken. Det bör således förtydligas i bestämmelsen att den avser prövning av anläggningar som omfattas av IED.

Sammansättningen av IPPC-byrån i Sevilla

Arbetet med att ta fram BAT-referensdokument utförs i arbetsgrupper, en för varje referensdokument. Arbetet sker genom informationsutbyte mellan medlemsstaterna och de berörda industrierna om BAT för de områden som IPPC-direktivet omfattar. Den s.k. Sevilla-processen är enligt utredningen relativt sluten då personer utanför de tekniska arbetsgrupperna inte har tillgång till de diskussioner som förs och inte kan påverka processen.

Förvaltningens synpunkter

Det är av central betydelse att Europeiska IPPC-byrån i Sevilla har en förankring i de lokala tillsynsmyndigheterna. Det är önskvärt att Naturvårdsverket verkar för att det i Europeiska IPPC-byrån i Sevilla finns representanter från lokala tillsynsmyndigheter som arbetar med de aktuella frågor som rör ett BAT-referensdokument.

När ett nytt BAT-dokument (som kan omfatta 1000-tals sidor) har publicerats är det viktigt att Naturvårdsverket tar fram en tydlig vägledning och sammanfattning av dokumenten med särskild inriktning på svenska förhållanden. Eljest tvingas alla berörda tillsynsmyndigheter – såväl länsstyrelser som kommuner – att ta fram egna vägledningar för tillsynsåtgärder för de berörda anläggningarna.

Miljöorganisationers utökade talerätt

Som nämnts föreslår utredningen ett tillägg till 16 kap 13 § miljöbalken som innebär att miljöorganisationer får rätt att överklaga alla tillsynsbeslut.

Förvaltningens synpunkter

Utredningen har inte närmare analyserat konsekvenserna av sitt eget mycket vittgående förslag. Tillsynsbeslut omfattar tusentals beslut av mycket olika karaktär till såväl storlek som innehåll. Det kan gälla allt från förelägganden om åtgärder på en IED-anläggning till fuktskador i ett badrum i en enskild lägenhet. Det kan leda till en helt orimlig belastning för såväl tillsynsmyndigheter som överinstanser – särskilt som de kommunala tillsynsmyndigheternas handläggning av överklagade ärenden är skattefinansierad.

Förslaget angående miljöorganisationers utökade talerätt i 16 kap 13 § miljöbalken bör därför begränsas till en utökad talerätt endast vad avser tillsynsbeslut som tillkommit med anledning av översyns- och omprövningsprocessen som följer av IED. Förvaltningen ansluter sig i denna del till vad som anförts på s. 442 f. i särskilda yttrandet av Ulrik Johansson och David Granberg. Om regeringen anser att ett uppfyllande av Århus-konventionen kan kräva denna totala rätt för miljöorganisationer att överklaga tillsynsbeslut måste konsekvenserna härav först utredas som en fråga för sig.

Det kan för övrigt ifrågasättas om MKB-direktivet (EU 85/337/EEG, med ändringar) verkligen tar sikte på alla tillsynsbeslut. Det framgår att det gäller projekt som kan antas ha en betydande miljöpåverkan (artikel 2). Redan därav torde framgå att någon form av avgränsning är nödvändig.

Formulering av 9 kap 6 § tredje stycket miljöbalken

Utredningen föreslår en komplettering av 9 kap 6 § tredje stycket miljöbalken som syftar till att tydliggöra vad som gäller för verksamhet som fortsätter att bedrivas med tillstånd när tillståndsplikten upphör. Avsikten är att ge dessa tillstånd en rättslig status som jämställer dem med frivilliga tillstånd (anmälningspliktiga verksamheter som frivilligt har sökt tillstånd). Förslaget utgör ett bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter om vad som gäller för *ändring av en verksamhet* som upphört att vara tillståndspliktig men som alltjämt bedrivs med stöd av meddelat tillstånd. Med stöd av detta bemyndigande föreslås även en ny bestämmelse införas i förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken (avgiftsförordningen). Denna sistnämnda ändring innebär att den som bedriver verksamhet enligt vad som sagts ovan ska vara skyldig att betala statlig tillsynsavgift.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen bedömer att formuleringen av andra meningen i förslaget till 9 kap 6 § tredje stycket miljöbalken inte motsvarar syftet med införandet av bestämmelsen såsom det angivits i utredningen. Förvaltningen föreslår istället följande lydelse. ”Regeringen får meddela föreskrifter om vad som gäller för verksamhet som upphört att vara tillståndspliktig men som alltjämt bedrivs med stöd av meddelat tillstånd, och vad som ska gälla vid ändring av sådan verksamhet.”

Ändring av 5 § tredje stycket FMH

Den föreslagna ändringen av 5 § tredje stycket FMH syftar till att utöka utrymmet för när ändring av tillståndspliktiga verksamheter ska kunna ske genom en anmälan av ändringen till tillsynsmyndigheten istället för genom att söka tillstånd för den.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen ställer sig positiv till denna förändring och anser att den är behövlig. Förvaltningen bedömer dock att föreslagen formulering av den nya bestämmelsen kan ge upphov till nya gränsdragningsproblem. Förvaltningen anser att bestämmelsen behöver förtydligas. Det framgår inte klart vad som är skillnaden mellan ”mindre” och ”inte större”.

Förvaltningen anser att möjligheten till att genomföra förändringar som medför miljömässiga förbättringar utan krav på att söka nytt miljötillstånd gärna får bli större än vad som nu föreslås. Exempelvis kan formuleringar såsom ”väsentlig förändring” eller ”större förändring av väsentlig betydelse” användas istället för ”inte större” under förutsättning att förändringen inte medför någon negativ inverkan på människors hälsa eller miljön.

Förslaget till industriutsläppsförordning

Utredningen föreslår att en ny industriutsläppsförordning införs. I förordningen regleras vad som skall ske när en ny BAT-slutsats publiceras, kravet på omprövning av tillstånd, fastställande och kontroll av begränsningsvärden för utsläpp, statusrapporter, myndigheternas rapportskyldighet m m.

I 9 § andra stycket anges att ansökan inte får avse andra villkor än de som har samband med relevanta BAT-slutsatser. Begränsningen motiveras av att införandet av nya villkor i anledning av nya BAT-slutsatser inte skall fördröjas. Samtidigt anges att om verksamhetsutövaren önskar, kan även andra verksamhetsändringar som kräver justering av tillståndet begäras i en separat fristående ansökan. Prövningsmyndigheten kan därvid om det är praktiskt företa båda ansökningarna till gemensam handläggning.

Det är en sak att man inte vill fördröja genomslaget av nya BAT-slutsatser, men att det måste ske till priset av andra angelägna förändringar inte kan behandlas i samma ansökan förefaller överdrivet. Det riskerar merarbete för såväl verksamhetsutövaren som prövningsmyndigheten och remissinstanserna. Bestämmelsen borde kunna modifieras så att andra villkorsändringar inte får tas upp i samma ansökan om det riskerar att fördröja anpassningen till de nya BAT-slutsatserna.

Bestämmelser om tillsynsmyndighetens rapporteringsskyldighet

I Naturvårdsverkets förslag till genomförande av kap III -VI i IED finns flera bestämmelser om tillsynsmyndighetens rapporteringsskyldighet till Naturvårdsverket.

Förvaltningens synpunkter

När det gäller tillsynsmyndigheternas skyldighet att rapportera vidare till Naturvårdsverket anser förvaltningen att detta i så stor utsträckning som möjligt ska ske via verksamhetsutövarens rapport i SMP. Det är angeläget att Naturvårdsverket utreder förutsättningarna för detta. Det skulle underlätta för tillsynsmyndigheten om all rapportering kunde ske i ett sammanhang, dvs. att verksamhetsutövaren lämnar samtliga nödvändiga data på en gång.

Förvaltningen uppfattar bestämmelserna i 32 § förslaget till förordning om stora förbränningsanläggningar respektive 45 § förslaget till förordning om avfallsförbränning som otydliga. Det vore önskvärt med ett förtydligande om vilken typ av uppgifter som Naturvårdsverket kan komma att begära in av tillsynsmyndigheten. Beroende av vilken typ av uppgifter det rör sig om kan förvaltningen behöva olika mycket framförhållning. Det är viktigt för

tillsynsmyndighetens verksamhet att det finns en förutsägbarhet.

Ny förordning om stora förbränningsanläggningar

Naturvårdsverket föreslår införande av en ny förordning om stora förbränningsanläggningar. Förordningen ställer, liksom föreskrifterna idag, krav på kontinuerliga mätningar. I förslaget finns också krav på jämförande mätningar ”minst en gång per år” (se 28 § förslaget till förordning för stora förbränningsanläggningar).

Förvaltningens synpunkter

Stockholm har haft svårigheter med s.k. spetsanläggningar som endast används när det är som kallast och som därför går sällan och endast under kortare tid. Förvaltningen har inte velat tvinga sådana anläggningar att starta endast för att kunna mäta utsläpp och genomföra andra kontroller, men har inte kunnat ge dispens härför enligt gällande föreskrifter.

Sådana anläggningar skall av miljöskäl inte behöva startas endast för att göra mätningarna inom de angivna tidsgränserna (var sjätte månad/en gång per år). Det bör vara tillräckligt om mätningar sker först när anläggningen väl startas. Tillsynsmyndigheten bör därför få möjlighet att meddela dispens, något som uttryckligen måste regleras i den aktuella förordningen.

Generella synpunkter

Krav på kompetensutveckling

För tillsynsmyndigheterna kommer genomförandet av IED att medföra krav på kompetensutveckling. Implementeringen kommer att medföra ett större krav på tekniskt kunnande hos tillsynsmyndigheten. Detta kan särskilt innebära problem för mindre kommuner som har tagit över tillsynsansvar för stora anläggningar från länsstyrelsen. Staten bör ha en beredskap för detta.

Ökade prövningskostnader för tillsynsmyndigheten

Idag saknas möjlighet för kommuner att ta ut avgift vid tillståndsprövning (MÖD 2004:74) eftersom yttrande till en prövningsmyndighet inte anses omfattas av tillsynsbegreppet i 26 kap 1 § miljöbalken . Denna fråga bör lösas genom ändring i avgiftsförordningen. Förvaltningen anser att tillsynsavgifter måste kunna tas ut för kommuners medverkan vid alla typer av miljötillstånd. Det är inte rimligt att nu kräva medverkan av kommuner vid en utökad mängd av omprövningsförfaranden utan att möjlighet att ta ut avgift för detta finns. Polluter pays principle ska gälla här som i andra avseenden när det gäller miljörätten.

Det finns dessutom en motsättning i det förhållandet att om det är fråga om en C-verksamhet kan tillsynsavgift tas ut, men om det är fråga om en större anläggning som kräver tillstånd så kan tillsynsmyndighetens arbete med tillståndsansökan inte avgiftsfinansieras, trots att det arbetet kan vara väl så omfattande som för ett anmälningsärendet. Därtill kommer att de frågor som en kommun normalt behandlar i ett yttrande över en tillståndsansökan i långa stycken kan anses avse sådana frågor som aktualiseras i det kommande eller rent av pågående tillsynsarbetet.

Krav på tillsynsvägledning avseende BAT-referensdokument

Förvaltningen anser – som tidigare nämnts – att de centrala myndigheterna ska tillhandahålla en sammanfattande beskrivning av innehållet i fastställda BAT-referensdokument. Det ska finnas ett krav på de centrala myndigheterna att informera tillsynsmyndigheterna om innehållet på ett sådant sätt att de kan ta ställning till om ett tillsynsobjekt berörs. En sådan sammanfattning ska vara skriven på svenska. Det är vidare önskvärt att hela BAT-slutsatsen översätts till svenska om så inte redan har skett.